

VRTEC.

Časopis s podobami za slovensko mladino.



Uredil

Anton Kržič.



Devetindvajseti tečaj, 1899.



V Ljubljani.

Založilo društvo „Pripravniški dom“.
Natisnila Katoliška Tiskarna.

VIII, 28137, B. 4,

Pridružujejo se vse pravice do sestavkov, priobčenih v »Vrtcu«.



KAZALO.

Pesmi.	Stran		Stran
Ob zibelki	1	Angelj	185
Anka in rožica	13	Zima trka	191
Pravljica o ljubeči materi	14	Naša pesem <i>bolje</i>	199
Spominska knjižica . 15, 48, 64, 80, 96, 128	144, 160, 184, 199	Povesti, pripovedke, popisi, prilike	
Na materinem naročju	17	in basni.	
Pri pogrebu sirote	26	Pri Korenikovih . . . 2, 18, 34, 50, 66, 82	82
Prvi snežec	26	Zaznamovani dnevi:	
Lenuh. (Po nemškem)	33	I. God	7
Vijolica	44	II. Sejem	22
Basen	46	III. Vajenec t	40
Želje	46	IV. Velikonočne počitnice	56
Mojemu tiču	49	V. Lenuh	72
Prihod spomladi	62	VI. Ali smo te vjeli?	87
Dedek sivi . . . <i>bolje</i>	65	VII. Radovedneža	103
Mrak	75	VIII. Ose	119
Pomladne sanje	78	IX. Za las	135
Babica in vnuka	81	X. Žemlje	152
Nazaj . . . nazaj <i>bolje</i>	97	XI. O pravem času	167
Zaupaj v Boga	108	XII. Sv. Miklavž	192
Ob zibelki	113	Katerega si je izvolil lev?	14 ✓
Pogreb	123	Stric	27
Narodna . . . <i>bolje</i>	127	Plemeniti se ne maščuje	30 ✓
Veselo slovo	129	Kdor ne uboga	45
Zlatica	143	Če storiš črto dobro, ti povrne s peklom	62 ✓
Kjer bi našel <i>bolje</i>	143	Dva sokola	76
Naročilo	145	Plemeniti pes	78 ✓
Konj in krava	159	Njegov pogled	98, 114 C
Ne zabi	159	Z leseno nogo	117
Lastovkam	160	Svetniki-ljubitelji in ljubljenci živalij	123
„Izgubljeni sin“ <i>bolje</i>	161	134, 151, 177, 195	
Oj, slovenska zemljica	176	Krompirjeva vojska	130, 146 ✓
Sirota	178	Za dobroto ne pričakuj hvaležnosti	143 ✓
Moj grob	183	Ob morju	157
Križ <i>bolje</i>	183	Cvetličarjeva Metka	162
		Siromakova smrt	171
		V zadregi	173
		Nonka	186

Narvoslovni, zgodovinski in drugi spisi.

	Stran
Zimsko zelenje	11
Opazujmo naravo II. Živalski repi	31
a) Pri pticah	31
b) Pri ribah	47
c) Pri štirinogatih živalih	47, 63, 79
Prvi venec	60
Kura-čopka	91
Iz temne zgodovine čebelnega življenja:	
I. Nočni napad	109
II. Zmaj	124
III. Čarovna past	139
IV. Roparski vitez	155
V. Križi in 'ežave	169
VI. Smrt poštenjakova	196
Gledališka igra: Hvaležna sirota	179
Pregovori, izreki in pametnice	15, 80, 128 144, 160, 184, 199

Zabavne in kratkočasne reči.

Uganke	15, 160
Natoge	32, 96
Rebus	64
Demant	128

Nove knjige.

Nove lurške Šmarnice	64
Voščilni listi za novo leto, godove in dneve	64
Pomladni Glasi	80

Stran

Venček cerkvenih pesmi za šolarje	112
„Bravec“ ali „bralec?“	112
Male pesmi	128
Sv. Frančiška Saleškega Filoteja	144
Svete zgodbe za male otroke	144
Jezus Kristus pravi Bog	144
Responzoriji pri sv. maši itd.	160
Pot v nebesa	160
Ljubite svoje sovražnike	199
Zabavna knjižnica za slovensko mladino	199
Sveta noč	199

Slike.

Deček ob ubitem vrču	9
Mali umetnik	24
Pingvin	24
Povekševalno steklo	41
Egiptovski skakalec	47
Ujčkanje	57
Bober	63
Mehurčki iz milnice	73
Kušar	79
Mali ribič	89
Dečka v zvoniku	105
Trije junaški dečki	121
Gozdarja	137
Branjevka	153
Deček s harmoniko	168
Sveta Roza Limanska	177
Žalujoči stariši	193





Časopis s podobami za slovensko mladino.

S prilogo: „Angeljček“

Štev. 1.

V Ljubljani, 1. januarija 1899.

Leto XXIX.

Ob zibelki.

Mehko sem postlala zibko,
Gorko ga odela sem,
Da bo spalo dete šibko,
Pesmi vse mu spela sem.

Aj, kako rudí mu lice,
Usta krožijo mu v smeh:
Kot smeje rudé cvetlice
Po pomladnjih se vrteh.

Ko ga gledam, slike sreče
V duhu se porajajo,
Jasne slike in mameče
Mi o sinku vstajajo.

Vedno bo krepkeje rasel,
Nežno ga gojila bom;
Bo ovčice bele pasel,
Skrbno ga učila bom.

A ne sme pastir le biti,
V mesto pojde kdaj vesel:
Pridno mora se učiti,
Da bo novo mašo pel.

Bežno mu hitijo leta;
In maziljen bo pod krov
Stopil rodnega očeta
Podelit nam blagoslov.

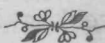
Vsakdo bo takrat me srečno
Mamico imenoval,
Ko bo sin daritev večno
Bogu v slavo daroval.

Ah, postati pa znabiti
Ne bo hotel mi gospod,
V mestu tujem zna zaiti
Sinek moj na krivo pot.

Ne, ne! Saj ni to mogoče:
Mehko bo imel srce;
Prošnje bo izpolnil vroče,
Rad uslišal mi želje...“

Ziblje mati, več ne poje,
V slutnjah ji srce drhti,
Solzno lepo ji oko je...
Sladko v zibki sinek spi.

Angelar Zdenčan.



Pri Korenikovih.

(Povest iz sredine tega stoletja. — Spisal *Pivčan.*)



Kaj posebnega ne pričakuj, dragi bralec, od vasi Selce, če te kdaj zanese osoda v to selo, ali, ker so vero na osodo že davno zatrli, če doseješ na svojem potovanju v ta kraj, kar se lahko pripeti, ker leži ob veliki cesti, po kateri se hodi iz Postojne v Reko. Čisto navadna in priprosta vas je, in je bila v času, ko se je vršila naša povest, in malo upanja imam, da bi se kdaj povspela do časti trga ali kaj višjega. Hiše so zvečine krite s slamo, kar priča o njih starosti, kajti v novejšem času — vsaj za moje pameti — rabijo v to svrho opeko. No, stvar ni brez pomena, saj priča, da tudi Pivčanje napredujejo in si pomagajo, kolikor morejo, da ne zaostajajo za drugim omikanim svetom. Če bi še omenil, da so vse hiše zidane, da ne dobiš tu lesenega poslopja — razun kakega svinjaka na dvorišču — bodisi radi burje, bodisi zato, ker imajo prebivalci pristnega kraškega kamenja na izbero, bilo bi vsaj deloma označeno zunanje lice našega Selca. V podrobnosti pa se ne spuščam, ker vem, da bi dolgočasil marsikoga, in ker bi bilo tudi brez pomena za našo povest. Samo lego vasi si moramo še natančneje ogledati. Mej dvema izrastkoma obraslih gričev je posutih okolu šestdeset hiš. Dolina, ki je tu jako ozka, se širi proti vzhodu in zapadu. Predniki selskega prebivalstva so že vedeli, zakaj so se naselili v tem žlebu: Imeli so prav dobro zavetje proti burji, katera brije slednjo zimo po Pivki, da se Bogu smili. Kdaj je bila zidana prva hiša, kako se je vas razširila do hišne številke 60, kaj se je godilo tu v teku stoletij, tega ne vem. Tudi nimam pri rokah nikakih listin, ki bi mi vsaj nekoliko povedale o slavni zgodovini selskih pradedov. Kolikor sem mogel poizvedeti z velikim trudom, ni veliko in godilo se je komaj pred štiridesetimi leti, a to malo, kar vem, napišem z veseljem in najboljšo voljo, da rešim to pivško vasico občne pozabljenosti in da s tem kolikor toliko pomorem do snovi onemu, ki bi prevzel težavno delo, pisati zgodovino Selca, ali bi se lotil vsaj ‚doneskov‘ k tej zgodovini.

I.

Solnce je uprav zatonilo za Nanosom. Njega poslednji žarki so še deloma rudečili najvišje obronke zelenega Javornika in belega Snežnika. Cimdalje bolj se polega na zemljo mrak, vedno redkeje se vračajo ljudje s polja, kjer so kopalili in spravljali v koše krompir, glavni živež pivškega prebivalstva. Skoro ni žive duše več videti na prostem, kajti nenavadno mrzel večer je danes, dasiravno kaže pri županu na zaprašeni polici pratika — menda je Blaznikova in jo je sestavil pokojni Blaž Potočnik — šele polovico meseca septembra.

Četudi se je mej tem precej stemnilo, ker je že poteklo nekaj časa v neizmerno večnost, znabiti celih deset minut, kar je opravil vaški cerkovnik svojo večerno dolžnost ter z velikim zvonom opomnil ljudi na „Zdravo

Marijo“, vendar lahko razločujemo hiše v Selcu natanko drugo od druge. A nas ne zanima vsaka, zlasti ne v začetku vasi, koder nas popelje v selo stranska pot z velike ceste. Le naprej korakajmo v sredino, v srce našega Selca. Tu opazimo poslopje, ne veliko, a čedno pobeljeno, z belo slamnato streho, lično pobarvanimi okvirji krog oken — skratka, pred seboj imamo nekaj, kar se v Selcu ne vidi vsako leto, — novo hišo, in tu se pravi pri Korenikovih

Stopimo malo v hišo, da se seznanimo z nje stanovniki. Gotovo nam ne bo žal, saj so dobri ljudje, pošteni, četudi je gospodar le reven ‚poldružnik‘, kar pomenja na Pivki toliko kot ‚kajžar‘. Vsled tega naslova ne izgubi pri nas gotovo ničesar, saj pravi ljudska govoricca todi okolu:

„Poldružnik — ima cel južnik,*)
Kmet — ga nima kje vzeti.“

Mirno in lahko plapolá ogenj na čveterooglatem ognjišču, katero zavzema po pivški in kraški navadi skoro četrti del kuhinje. Na klopeh, kojih jedna je vzdana pri oknu, drugi dve postavljeni ob oklepu — tako, da je le jedna stran ognjišča prosta, kjer se suče marljiva gospodinja skrbeča, da na ognju ne zmanjka goriva in da ne skipi večerja — sedi cela vrsta dobrovoljnih seljakov. Hišni gospodar Korenika nikakor ni v sramoto svojemu imenu: veren mož, pošten od nog do glave, samozavesten, a ob enem skromen. Zato se je tudi vsedel na konec stranske klopi, da ne bi pogrešali prostora sosedje in znanci, ki so ga počastili nocoj s tem, da so prišli k njemu ‚po vasi‘. Mej temi se mora odkazati najodličnejše mesto: Semcu, svaku gospodarjevemu, in Smodinu, lastniku jedine dvonadstropne hiše v Selcu. Dvanajstletni sin Polde in dve leti mlajša hčerka Anka sta se prislonila k očetu, da bi poslušala pogovor, ki se je uprav začel o nenavadno zgodnjem mrazu, kar se začuje na vratih veličastni: „Bog vam daj vsem skupaj dober večer“, in v vežo stopi človek v cesarski suknji s svitlimi, širokimi gumbi.

„O, Mežanov oče! le bliže, le sem, še bo toliko prostora!“ dé Korenika, in Mežan, upokojen cesarski služabnik iz Lipice, sede na odkazano mesto,

„Kmalu ne bi vas več poznal“, začne Korenika in prestavi ogorek na ognju, da se ne bi kadilo v prišleca. „Slišal sem, da ste prišli sinoči in da ostanete tukaj.“

„Kaj pa hočem? Starost, starost! Naj tudi mladi rod kaj poskusi in se muči mesto nas, ki smo že dovolj prestali in poskusili, seveda več slabega nego dobrega.“

„Vidite, kaj si je napravil Korenika v tem času, ko vas ni bilo od zadnjic tukaj?“ opomni Semec. „Nov dom!“

„Res, danes sedimo vprvič na tem ognjišču“, dé gospodar in pristavi:

„Kdo bi si bil lansko leto o tem času mislil kaj takega! Saj pravim, zima, ta zima! Bog varuj, da bi bila letos tudi tako huda.“

*), ‚Južnik‘ toliko kot ‚južina‘, zlasti se rabi v sestavah n. pr. ‚predjužnik‘.

„Take zime ne pomnim tu pri nas“, poseže vmes Smodin, „četudi nosim že pet križev na hrbtu. Toliko snega, kot lansko zimo, ni padlo poprej gotovo pet let skupaj. Da ste videli, Mežan, kako smo čepeli na strehah! Če smo ga bolj valili na tla, več ga je bilo. Tu pri Korenikovih je bilo vse zastonj. Preveč ga je bilo gori, in padlo je vse na kup. Da smo se spravili dan preje na streho, bi bili znabiti še rešili hišo, tako pa —“

„E, kaj boš to“, zavrne ga Korenika. „Starina je starina. Hiša ni nosila zastonj v vasi številke 1. Že jeseni — sedaj mora biti leto —, ko je razsajala burja tako neznansko, da smo jo tudi v našem žlebu čutili kaj močno, nagnil se je prednji zid s streho vred. Takoj takrat sem že mislil na novo.“

„Pa bi si bil vendar omislil večjo“, podraži ga Smodin.

„Veš kaj, da sem jaz podedoval po rajnem Kalištru tisoče, kakor si jih ti, postavil bi si ne-le dvonadstropne, kakor je tvoja, ampak celo palačo, kakoršna je ona v trgu, kamor nosimo davke plačevat.“

„No, tiste bi pa že ne podrl sneg“, opomni jeden izmej sosedov, in vsa družba zažene smeh.

V tem stopi v vežo dečko petnajstih let, lepe postave, prijaznega obraza, s katerim se je moral prikupiti vsakemu človeku. Ona milina, ki je sevala iz nežnih, jasnih očij, pričala je o njegovih duševnih vrlinah.

„Kako dolgo te ni bilo, Tonček“, dé gospodinja prišlecu. „Še nobenkrat se nisi tako zakasnil. Mene je jelo že skrbeti.“

„Ne zamerite, mati, hitel sem, kar sem mogel. A pri Županovih mi ni bilo mogoče tako hitro odpraviti, ker sem se bil danes poslovil za letos. Vrhu tega je vedel župan povedati toliko zanimivega, da mi je bilo nemogoče, kar tako se ločiti.“

Mladenič obstane pri ognjišču in pogleda po navzočih, voščoč jim ‚dober večer‘. — Vseh oči se vprô vanj.

„Glejte, oče Mežanov, to je naš študent“, reče ponosno Korenika.

„Kaj, oni Tonček, ki je hodil bos v trg v šolo?“

„Da, in sedaj vstopi v četrto latinsko.“

„Glejte si no, kdo bi si mislil! Kar pomnim, ni bilo iz naše vasi nikogar v mestu, da bi se šolal.“

„Tudi z našim bi ne bilo nič, da niso gospod župnik napeljali vode na kolo, ki se sedaj tako lepo suče. Rekli so mi večkrat: ‚Veste, oče Korenika, take glave je škoda pustiti kar tako‘, in pripravili so me res do tega, da sem ž njih pomočjo popeljal fanta v Ljubljano. Po njih naročilu sem ga nastanil pri neki Mici, kjer so oni sami bivali nekdej, ko so se učili za gospoda. Meni je bilo stanovanje všeč, in prav lahko sem ga pustil tamkaj. Vedel sem, da mu ne bo dolgčas, ker je še isti dan dobil tovariša tam nekje od Kamnika, katerega je tudi oče prišel zapisat v prvo šolo. Kakor vidim, razumeta se dobro, ker naš dobi o počitnicah vedno kako pismo od njega, četudi je Kamnik daleč, kakor sem slišal praviti.“

„O, jaz vem, kako je daleč“, oglasi se Smodin. „Moj rajni brat — naj mu je Bog milostljiv — je bil tam za orožnika. Ko sem ga obiskal nekoč, bil sem sit pota do grla. Kje je še to onkraj Ljubljane!“

„Tako, tako. Tedaj Tonček bo gospod! Kdo bi si bil mislil! Lahko ga boš kdaj vesel, Korenika. Povrnil ti bo ves trud.“

„Koliko zna že sedaj! Ta dva meseca, kar je bil doma, moral je slednji dan v Šempeter k Županovim učiti mala dva paglavca, ki bosta hodila zaprejš v Postojno, da ne bosta zadnja.“

„E, veste, kaj vam povem“, dregne vmes Semec, „pri nas niso ljudje tako zabiti, kakor nam oponašajo uprav Šempeterčani, kateri so se mi močno zamerili, ker mi je nekoč rekel nekdo v gostilni: ‚Kaj boš ti, selski butec!‘ Ne, ampak naši otroci imajo bistre glavice, le škoda, da je do trga tako daleč, da ne more vsak v šolo.“

„Jaz pa še pravim“, dostavi Smodin, „škoda, da nimajo vsi otroci starišev. Starišev, menim, ki bi res zaslužili to ime. Presneto, da me je že sram, če pomislim, kakšni so nekateri pri nas.“

„O, saj vem, na koga meriš“, opomni gospodar. „Nekaj sem že zvedel o tem, kar ti je storil sinoči.“

„Ta Cestnikov Grga ne zasluži družega, nego da mu jih naložiš vsak dan na tešče po petindvajset. Kaj je ta nesnaga počel včeraj na mojem vrtu! Na najboljšo hruško, jedino ‚žlahtnico‘, se je spravil, mrcina. Slučajno pridem tedaj na vrt. Ko me zagleda, obesi se na vejo, ki je bila najbolj polna, in ko se spusti na tla, odčesne jo popolnoma od debla. Da mi je moral uiti! Jaz bi mu pokazal, kaj se pravi škodo delati!“

„Cudno se mi le zdi“, oglasil se je jeden izmed sosedov, „Cestnik se vendar tako nosi in šteje, da nekaj vé in zná, a otroke ima take, da so v spodtiko vsej okolici. In ta Grga, komaj je odrasel otročji dôbi, je že vseh muh poln.“

„Slaba vzgoja, kaj ta hudega povzroči na svetu!“ vzdihne Mežan, in vsi mu prikimajo.

Ves čas pogovora se je držal Tonček, kakor bi bil gluha za vse to. Zamišljen je zrl pred-se v ogenj, kjer je plamen hlastno objemal presušene borove okrške. Nehoté se je zganil, ko mu je položil svak roko na ramo, rekoč:

„Kaj pa ti je nocoj? Saj si bil včasih vendar tako zgovoren, da je bilo veselje. Kaj si se zamaknil, ka-li?“

„Veš kaj, Semec“, začne ga zagovarjati mati in vzame od ognja krompir, ki je bil že ves prekuhan, „ako bi ti imel iti jutri v mesto in ostati tam do Božiča, to bi nocoj mislil in ugibal, da bi niti ne vedel, kje se te drži glava.“

Tonček se nasmehne:

„No, nekaj je že na tem. Toda, da ste vi čuli danes kaj jednakega kakor jaz, bi tudi mislili in mislili...“

„Ti je pa že zopet Županova teta natvezla kakih pravljic, katerih ti ni nikoli zadosti“, podraži ga mati.

„Kaj še. Župan sam je bil danes zame tista zgovorna teta in je pravil na dolgo in široko, da dobimo v kratkem, veste kaj? — —“

Vse ga osupnjeno gleda.

„I no, nekaj, česar bi izmej vas gotovo nihče ne pričakoval, — železnico!“

„Kaj, tisti voz, ki ga vodi sam hudobec!“ začudi se Smodin in rije z glavo proti dijaku.

„Beži, beži“, zavrne ga Semec.

„Kaj boš ti pravil! Moj brat, ki je bil pri vojakah še jedenkrat tako daleč onkraj Dunaja, kakor je od nas do Dunaja, mi je pravil o tej pošasti, da jo goni sam oni iz pekla in nihče drugi.“

„Jaz bi tudi pritrdil Smodinu“, začne Mežan. „Videl sem to spako na lastne oči. Pet let je tega, kar smo morali s cesarskimi konji iz Lipice na Oggersko, da bi jih ne zajeli Lahi, katere je takoj po našem odhodu Radecki naklestil prav neusmiljeno. Nazaj gredé smo sedli na železnico in se peljali do meje ‚oberštajerske‘. In kako je šlo! Kakor blisk!“

„Kako velik pa je ta voz? Za koliko ljudij?“ oglasi se sosed.

„To vem, da nas je sedelo čez petdeset notri.“

„Toliko?!“

„Gotovo nič manj. A kaj to! Našemu vozu je bilo pripreženih še šest drugih, jednako velikih, in tudi ti so bili polni ljudij. Vse to je vlekla ona pošast, katere si pa nisem mogel dobro ogledati, ker je bila vsa v dimu in je kar ogenj švigala ob straneh. Predno smo se začeli premikati, je prišel k nam mož ves višnjevo oblečen — po moji misli je moral biti kočijaž — pogledat, če vsi sedimo. Nato je pošast zažvižgala kakor sam satan — skoro bi bil oglušil — in potegnila. Ko je prišla v pravi tek, ej, to vam je šlo. Kar migljalo mi je pred očmi. Neki Lahon je bil toliko predrzen, da je pogledal skozi okno. Zraven se je pa pokazal tako nerodnega, da mu je padel klobuk na tla. Revež je vpil na vse grlo, naj ustavi. A pošast se ni zmenila za njegov krik. Za dolgo, dolgo, v velikem mestu blizu meje se je šele ustavila!“

Vsi so kar zijali v očeta Mežanovega, ko je to pripovedoval, zlasti mala dva: Polde in Anka.

Tonček se jim je smejal in skušal razložiti, da so ljudje sami iznašli oni stroj, in da ni v nikaki zvezi s hudobo. A dopovej našemu kmetu kaj in spravi ga od tega, kar si je vbil jedenkrat v glavo, videl boš, da si preje obrabiš jezik.

„Tedaj župan šempeterski je pravil, da dobimo k nam tega vruga?“ začne znova Smodin.

„Danes zjutraj je prišlo od gosposke na županijo, da bodo gradili po Pivki železnico, in sicer v kratkem, kajti merili jo bodo še letos.“

„No, to je pa nekaj novega. Saj pravim, svet je čimdalje bolj neumen. Če smo dosedaj lahko živeli brez tega, mislim, da bi je pogrešali lahko tudi zanaprej“, huduje se Smodin.

Semec je tudi hotel nekaj pripomniti. V tem je pa zazvonilo v vaški cerkvi ‚zadnje Avemarijo‘ v čast sv. Florijanu.


Odmolili so še skupno, nato so se pa razšli vsak na svoj dom gledat za večerjo.

(Dalje prihodnjič.)



Zaznamovani dnevi.

(Spisal *J. Strukelj*.)

esar Avgust je dal povelje, da naj se popiše vsa dežela.“ Tako ste slišali o božiču v cerkvi. In kdor „Vrtec“ prebira, mora imeti tudi že toliko v glavi, da vé, kdo je bil cesar Avgust — vladar rimske države, ki je ukazovala vsemu tedaj znanemu svetu. Pa predno je narastla rimska moč tako, da so se ji pokorila ljudstva od Španije do Palestine, od vroče Afrike do mrzlih severnih pokrajin, bili so Rimci mnogo srečnih bojev. In prav ob času cesarja Avgusta so pesniki opevali slavne zmage svojih prednikov in zgodovinarji navdušeno opisovali imenitna dela Rimcev v davnih časih. Toda tudi brez nesreč ni bilo! Spomnimo se le na grozni dan 18. malega srpana l. 390. pr. Kr. Pri rečici Alija je bila ta dan rimska vojska — kakih 40.000 mōž — popolnoma razbita, Galci bi bili takrat kmalu ugonobili Rim. Ta dan so Rimci zaznamovali v svojem koledarju, vedno jim je veljal za dan nesreče, in nikoli niso pričeli ta dan kakega važnega dela.

Skoro ravno tako je v življenju vsakatega človeka. Mnogo veselih, srečnih, jasnih dnij svoje mladosti se še poznejša leta ta in oni radostno spominja, blagruje sam svojo mladinsko dōbo ter rad tudi drugim govori o njej, toda redko, redko se dobi kdo, ki ne bi imel tudi kakega nesrečnega dneva med srečnimi. Včasih ga je sam zakrivil z otroškimi napakami, včasih je pa tudi gola nesreča zagrenila že prve dni njegovega življenja. Nekaj takih dnij, če vam je prav, imenoval jih bom „zaznamovane dneve“ raznih otrok, vam mislim polagoma opisati v letošnjem „Vrtcu“.

I. God.

Kaj ne, to pa slabo obeta! God in žalost, ali naj se to druží? Jaz pravim, da ne, vi tudi, in Ratajev Vinko ni bil prav nič drugačnih mislij. Nikoli ni bil rad otožen, na dan sv. Vincencija je bil pa vsako leto še posebno dobre volje. In kaj bi ne bil? Saj je vselej kaj „padlo“ in pa kako novo obleko so mu takrat napravili. To leto je dobil novo polhovko in dve svetli desetici. Oboje ga je razveselilo. Nova polhovka o sv. Vincenciju, to je prikladno darilo, da nikoli takega! Ta greje in varuje mraza! Z deseticami je imel pa Vinko tudi svoje namene, nekaj posebnega mu je prišlo v glavo.

„Rožičev in sladkorja si bo kupil“, pravite. O, to ste se zmotili! „Kaj pa?“ Le uganite, če morete. Ne morete. To je pa prav, no, da ste v zadregi! Žebličkov pojde kupit Ratajev Vinko v prodajalnico, čujte, žebličkov in strun, zato ker bo citre naredil. Sam jih bo naredil, pa bodo pele, da bo veselje. Ima že ves načrt v glavi. Dve tanki deščici bo potreboval, mej nji bo na konceh pribil poldrug prst debela lesena kosa, na sprednji strani bo odprtino tudi zamašil s tanko deščico, zadaj bo odprto, da bodo boljše donele. Na lepoto za jedenkrat ne bode gledal, saj jih pozneje ob priliki lahko po-barva, kadar hoče, pa zaradi tega glas tako ne bode nič boljši. Žebličke bode na konceh tako zabil, da bodo izprva nagnjeni proti sredi, potem jih

bode pa krivil drug od drugega, in tako bodo strune dovolj napete. Klešče in kladivo imajo doma, pipec njegov je oster, za deščice pod streho tudi vé; oj, to se bodo naredile izvrstne citre! V duhu je že slišal mili njih glas.

„Kaj pa s šolo, in sicer, ali nima nič dela?“ utegnil bi kdo vprašati. V šolo ne pojde, ker je predaleč od šole, samo dvakrat na teden hodi, drugega posebnega dela pa tudi nima. Repo za kravi mora vsak dan nasekati in na malo Anico nekoliko popaziti, drugače pa počne, kar ga veseli.

Vendar predno so Vinkove citre zapele, oglasil se je njegov jok. Tako-le je bilo:

Oče in mati mu nista branila, ko je prosil, če sme v prodajalnico po stvari, ki jih potrebuje za citre, dasi sta malo dvomila, kako se mu bodo kaj posrečile. V hipu je imel Vinko polhovko na glavi, okoli vratu si je pa ovil toplo povijačo, da bi mu mraz ne mogel do živega. Že je vzel iz miznice jedno desetico, saj še toliko ni mislil zakupiti, vendar predno je odšel, velé mu oče:

„Veš kaj, Vinko, meni se zdi, da je vrč prazen; stopi po vodo, da se v hiši malo pogreje, premrzla škoduje.“

Vinko ni bil sicer nikoli neubogljiv, toda tako rad pa še ni z lepa poslušal očetovih ukazov. Kar samo ga je neslo iz hiše proti vodnjaku. Najraje bi bil plesal, tako vesel je bil. Ali nesreča ne počiva! Prav pred koritom je že bil, pa mu izpodleti na ledenih tleh, in — imel je dva vrča, ali bolje rečeno, dve polovici vrča. Hitro je bil zopet na nogah, za bolečino na komolcu se še zmenil ni, toda razbiti vrč, ta mu je vlekel usta na jok. Kar ihtel je in ihtel. Kaj bo pa sedaj? Res ga ni nalašč ubil, toda rekli mu bodo, zakaj bolj ne pazi. Morda ga še v prodajalno zato ne bodo pustili. S citrami bi potem ne bilo nič . . .

Dolgo je tako stal, premišljeval in se bal. V hiši se jim je že čudno zdelo, zakaj se ne vrne. Oče in mati pogledata skozi okno in ne umeta, kaj mu je, da tako nepremično stoji. Ko se le ne gane, gredó ga mati klicat.

„Vinko, Vinko!“ donelo mu je na uho, a Vinko se ni ganil. Šele potem je šel v hišo, ko so mati prišli ponj prav k vodnjaku. Vso pot se je po malem jokal in vedno držal v roki ostanke vrča. A hudega ni bilo nič, saj so vedeli, da se na ledu lahko pade. Vinko je solze obrisal ter šel vesel v prodajalnico.

Vinku se je na godovni dan vrč razbil, to pač ni veselo in prijetno, toda zaradi tega ta dan še ni bil tako nesrečen, da bi ga smeli prišteti med zaznamovane dneve; neka druga nesreča pa se mu je pripetila, predno je minul njegov god, in ta ni bila majhna.

Žebličke in strune je kupil, drugo pripravo je tudi skupaj znesel, toda ker je hotel biti priden, položil je vse skupaj na klop k peči, potegnil izpod klopi korito in najpreje repo nasekal. To je moralo biti storjeno, za citre ni bilo take sile. Potlej šele se je z vso resnobo lotil citer. Tako gladko mu delo sicer ni šlo izpod rok, kakor si je poprej domišljeval, tudi tako lepe niso bile, kakor je pričakoval, no, naredil jih je pa v dveh urah vendar-le. In pele so tudi, vsaka struna malo drugače. Prav prijateljski se sicer strune



niso oglašale druga drugi, a Vinko je bil zadovoljen, saj jih bo še spopolnil, za sedaj so že dobre, da le pojó, in mu ne morejo očitati, da jih je skazil.

Neznansko všeč pa so bile citre mali Anici. Kar odletovala je po klopi, kadar so zapele. Vinko ji je komaj branil, tako je silila k njim; kladivo, žebličke, kar jih je ostalo, vse mu je zmetala po tleh. Pa saj sedaj ni več rabil teh stvari, citre so bile gotove. Do večerje sta citrala z Anico.

Nekaj dnij po Vinkovem godu pa Ratajeva sivka ni hotela nič jesti, no, saj ni mogla. Zbolela je in nobena stvar ji ni pomagala. Ugasili so ji oglje, vlivali vanjo vsakovrstna zdravila, nič pa nič, kakor bi bilo narejeno, kar obnemogla je. Če bi ne bili že za božične praznike zaklali svinje, zmenili bi se še ne bili toliko, a kar brez potrebe jo zabosti, to je velik udarec za ne bogato kmetiško hišo. Kje bode denar za drugo?

Klavec je prišel. Pa nič ni bilo pravega veselja pri hiši. Kadar so v sreči klali, bil je tak dan pravi praznik, zlasti za otroke. A sedaj je Ratajevka jokala, Rataj molčal, Vinko in Anica pa tudi nista mogla biti vesela.

Popoldne je že bilo. Klavec je snažil želodec. „Tè-tè, tè-tè“, začel je počasi nekaj otipavati, „tè-tè — kaj bo tukaj sivkina bolezen? Seveda, seveda — ti-le žeblički so ji želodec pretrgali in čeva, kaj bi ne poginila? Kje jih je neki dobila?“

Sedaj se je vse pojasnilo. Žeblički so bili tisti, ki so Vinku ostali od citer, in jih je Anica pometala v repo. O, nesrečne citre!

„Kaj se hoče, kar je, pa je“, tolažil je klavec, „saj meso je čisto dobro. Morda ga bo sosedov kdo kaj kupil. Ponudite ga Trnovcu in Mihajcu, če bi ga vzel vsak po jedno četrt, dober bi bil denar, za dom boste imeli mesa še vedno dovolj.“ Tako so tudi storili. Nekaj so stržili za meso, nekaj denarjev so imeli doma shranjenih, kmalu je bila na sivkinem mestu nova sivka.

Vinku niso rekli stariši žal besede. Vendar mu je bilo silno hudo. Če bi si on ne bil zmisлил citer, sivka bi ne bila pogoltnila žebličkov. In da bi mu bili vsaj kaj rekli, tudi tepen bi bil rad, samo da bi mogel kaj poplačati in zadostiti.

Vidite, zato je dan njegovega godu njemu „zaznamovan dan“. Če bi bil bolj previden, da bi bil repo kam spravil, ali citre drugje delal, ne bil bi napravil starišem škode in sebi težkega srca. Njega je izučilo, od tedaj bolj prevdari, kaj bi se lahko naključilo; o, naj bi zmodrilo še druge neprevidneže!



Z i m a.

Skozi motne megle gleda
Božje solnce v zimski dan,
Hrepeni po pestrih rožah,
Vidi belo še ravan.

Še te-neje se zavije
V lehkkih megel sivi mrak
In zasniva in zasnuje
O pomladi sen sladak.

Fanica Vorškova.



Zimsko zelenje.

(Spisal *Stánon.*)

Yse je tiho v mračnem gozdu. Skrivnostna tišina vlada mej temnim jeličevjem. Listopadovo deževanje je prenehalo, in posamezne kapljice so se izpremenile v rahle bele kosmiče. V krogu plešoč so se vrtile polagoma proti zemlji ter slednjič zakrile rjavo-popaljeno travo. Debela plast rahlega snega že krije hrib in dol.

Vse dremlje pod gorko odejo, vse molči, nobena stvar se ne gane.

Mračno je v tihem gozdiču, dasi stoji solnce za meglami že visoko. Lahna meglica se dviga iznad gorskega vreca ter izginja mej gosto vejevje. Skromen žarek medlega solnca šine mej temno smerečje in hkrati zatrepeče nežno ivje po mahovitih smrekovih vejah.

Sedaj pa sedaj smukne kak stržek izpod zametnega grmiča, glasno začvrči in izgine v luknjico pod drug grm. Ondi kimajoči zajec se prestraši čudnega gosta, popusti svoje ležišče ter zbeži.

Kamor se ozre človek po daljni planjavi, povsodi mu slepi oči blišč odsevajočih snežnih kristalov. Jediní predmet, na katerem se naše oko tudi po zimi tako blagodejno počije, je zelenje. Kako nas sedaj vleče mej drevje, ki je tudi v hudi zimi obdržalo svoj kras! Kako se nam omili sedaj tihi jelovi gozd!

Oglejmo si tedaj nekoliko drevesa, ki nam tudi v hudi zimi ostanejo zvesta z zelenjem.

Večina jih je izmej storžnjakov.

Kraljica v naših gozdih je vsekako smreka.

Smreka ima svetlo-zelene črtaste liste (igle). Ti so v sredini skoro četverorobati, proti koncu pa se zožujejo v topo konico. Mlade vejice so svetlo-rjave, prav take so tudi neznatne nožnice, v katerih so vsajene igle. Igle stojé v dveh vrstah, kakor zobje na glavniku.

Smreka ima vitko deblo. Lubje je pri mladih smrečicah precej gladko, rdeče-rjavo, pri starejših razpokano in temno. Dolge in primeroma tanke veje so vsajene gosto po deblu, ter se proti koncu povešajo k tlom. Prav na kraju pa se često zopet dvigajo. Tako ima cela smreka z vejami vred podobo visokega stožca.

Svoj plod skriva smreka v podolgastih storžih ali češarkih, ki se nahajajo navadno na višjih vejah.

Značaj smreke je nekako otožen. Zamolklo vršenje, temna zelen njenih igel in navzdol viseče veje, vse to se združuje v nekako tožno harmonijo, ki nečuvno deluje na rahločuteče srce. Menda vsled tega tako pogosto primerjajo smreko, njeno temno postavo in viseče veje melanholični pesniki vseh narodov s svojimi mislimi in čustvi; često jih spominja smreka tudi na smrt.

Smreka raste navadno bolj na severu, in prav umestno jo zovejo botaniki „severno palmo“.

Jelka ali hoja ima širše igle, kakor smreka. Te so na zgornji strani temnozelenene, spodaj pa imajo mej zelenjo pepelaste črte; konica jim je razcepljena, včasih dvorobata.

Jelčno drevo je svetlo-belo; pri starih hojah lubje potemni in razpoka. Vendar ima jelka vselej gladkejše deblo od sorodnice smreke. Mej vejami ni nikake pravilnosti. Najnižje so navadno suhe in krivenčaste. Višje se začenjajo svitlo-zelene igle, na koncih in v sredini zavлада temno-zelena barva.

Češarki so sprva rdeči, pozneje zelenkasti, zelo smolnati ter stojé navadno naravnost navzgor.

Ker hoja hitro raste, njen les tudi ni tako gost in trpežen, kot smrekov. Zato nam daje smreka trpežne deske, hoja pa izvrstne tramove za razne stavbe.

Zelo navaden storžnjak, pri nas zlasti v notranjskih gozdičih, je tudi bor, bora ali borovec.

Bor raste v zmerno toplih, po nekodi tudi v severnih krajih. Rad ne sameva nikoli, če je le mogoče združi se v celo skupino. Debelosti navadno ne doseže velike. Tanko, skrivljeno deblo mu je rdeče-rjavo in gladko. Stari bori pa dobé tekom časa globoke brazde v lubje.

Iz lubja izdelujejo večkrat preprosti selski umetniki lepe rezbarije.

Borove igle so sinje-zelene in na ostenh prišpiljene.

Les je kaj trpežen, če ni izpostavljen vremenskim izpremembam.

Storži borovi so krajši od jelčnih ali smrekovih. Često se rabijo storži za okraske pri senčnicah ali podstavah za cvetice.

Dasi izraža vsa zunanost borova nekako veselost, in dasi ga nekateri, zlasti italijanski slikarji, tako povzdigujejo mej najbolj slikovita drevesa, zdi se mi vendar tihi sanjajoči smrekov gozd vsekako slikovitejši, kot kriva debela in debele veje borove.

Sedaj že skoro redke storžnjake naših gozdov je tisa. Ne rečem, da ji ne ugaja naše podnebje, uprav nasprotno: prav dobro bi uspevala, ko bi ji le naši strugarji vsaj kakih petdeset let puščali ljubi mir.

Rdeče-rjavo, razpokano deblo je krivenčasto in gosto razvejano.

Tisin sad ni storž, ampak škrlatno-rdeča jagoda z globoko jamico, ki se je razvila iz neznatnih pestičnih in prašnih cvetov.

Les tisin je rdečkast, trden in žilav, ker drevo precej počasi raste.

Da ne prezrem tudi malega vedno zelenega grma — brinja! Rastlina ta se nahaja pri nas zelo pogosto. Njene krivenčaste, po tleh mej mahom plazeče se veje nosijo pepelasto-zelene igle, katere se končujejo z ostro konico.

Raste često mej jelovim gozdom, ob potih in na puščah. Sad njegov je mala jagoda, katera pa šele v dveh letih popolnoma dozori.

Slednjič naj še omenim od navedenih popolno različno rastlino. V mislih imam vedno zeleni bršljan.

Pozna ga menda vsakdo, saj se pogosto nahaja i v loncih na naših oknih; samo, da je večkrat ponarejen.

Bršljan je drevesna zajedalka in raste po gozdih, kjer se ovija po deblih in skalovji ter zarašča sporazumno z mahom stare razvaline in groblje.

Listi njegovi so debeli in svetli, imajo dolge reclje in nekoliko srčasto podobo. Oblika se jim sicer menja po oddaljenosti od debla. Prvi so skoro okrogli, nekoliko višji že pakrožni, skrajni večinoma suličasti.

Bršljan začne cvesti šele v veliki starosti, in tedaj združuje neznatne cvetove v kobule. Cvetje se ospè v pozni zimi, in prihodnje spomladansko solnce razvije v malih plodnicah jagode.

Z gostimi nadzemskimi koreninami se oprijemlje bršljan svoje opore in odebeli v dolgih letih komaj za dva ali tri centimetre.

Na drevesnih deblih se mu navadno tudi taka debelost ne privošči, kajti naš kmet mu kmalu izpodseka deblo, in v dveh letih se odloči gosti suhi koš od debel.

Radi tega se pa že ne sme misliti, da je naš kmet bršljanu tako zagrizen sovražnik. No, prav narobe, še odlikuje ga, ko ž njim okrasí na cvetno nedeljo glavo blagoslovljenega snopiča.

Seznanili smo se nekoliko z imenitnejšimi našimi vedno zelenimi rastlinami. Sicer se nahaja v naših gozdovih in vrtovih še nekaj grmičev in cvetic, ki tudi v zimi ohranijo svoje zelenje. Tako n. pr. navadni zimzelen, zelenika ali pušpan, brusnica ali tičja črnica in ostrolistnica. Toda to so le neznatne rastline in ne vplivajo toliko na nas.



Anka in rožica.

Anka rožo drobno v vrtu je spomladi nasadila,
Rada jo oskrbovala, srčno se je veselila.

In v jutranji zori mladi in ob zadnji rosi dneva
Rada pri gojenki svoji se ustavljala je deva.

Zrla jo je v žarno lice, skrbno jo popraševala:
„Kaj pa bodeš cvetka drobna — ti ljubeči Anki dala?“

Skrbno vedno ti prilivam — te varujem, čedim, hranim,
Okopavam ti gredico — kakor zénico te branim!“

Cvetka nágnila je glavo — in prisluškala je Anka,
Kaj ji pač odgovoríla bo preljuba njena znánka!

Pa le svetla solza roži z jasnega očesa kane —
Anka pobledi, — se strese, — v vrtu delj več ne ostane!

Ni več došla k drobní cvetki, ni je več oskrbovala —
Ni prinesla ji vodice, — ne gredice ji zrahljala!

In čez nekaj dnij cvetela Anki rožica je drobna
Med cvetenjem drugim véla, — kot spominčnica nagrobna!

Milka Posavska.



Katerega si je izvolil lev.

(Pó francoskem.)

Lev, kralj zverij, se je odpravljaj na daljno pot v svoj rojstni kraj, kamor so ga klicale različne rodbinske dolžnosti. Težko se mu je bilo ločiti od bolehné levinje in dveh mladih, še slabih levčkov. Zato mu je bilo mnogo na tem, da bi izvolil izmej svojih podložnikov vrednega zastopnika in zanesljivega branitelja svoji rodbini. In sklical je največje roparje ter vprašal vsakega posebej, kaj bi storil, če bi mu poveril to imenitno nalogo.

„Jaz“, je rekel tiger, „bi zbral vso našo armado in podavil vse ljudi in tvojo kraljevsko rodbino krmil z njihovim mesom.“

„Jaz“, se je oglasil volk, „bi pomoril vse ovce, ki s svojim beketanjem rušijo mir našega kraljestva.“

„In jaz“, je dejal lisjak, „bi pogubil vse ptiče, ki dovajajo človeka na naš sled — tvojim sinovom bi se dobro godilo!“

„In jaz mislim“, je zamrmral medved, „da bi bilo najboljšé zdravilo za bolno kraljico méd — preskrbel bi ga ji v obilici!“

Lev se je nasmejal in se obrnil k psu, ki je živel takrat še divje mej roparji, ter mu rekel prijazno: „Tovariš, zakaj pa ti molčiš? Govôri, kaj bi storil ti?“

„Jaz, kralj moj“, je odvrnil pes, „ne umem nič družega, kakor verno varovati tvojo rodbino. Kdor bi se ji hotel približati, bi moral najprvo mene uničiti!“

„To zadostuje“, je rekel lev, „tebe volim za svojega zastopnika in ti poverjam, kar mi je najdražje!“

—c—



Pravljica o ljubeči materi.

„Ah, da zdaj jo vidiš, ata,
Kako lepa je mamá,
Ko po noči me obiše
In se ljubko mi smehlja.

Lepša vse je, kot je bila,
Dokler še živela je;
Prej jokala je pogosto,
Zdaj pa zmir vesela je.

Mehko me v naročje vzame
In pritisne na srcé,
Potlej me poljublja v ustna,
Rahlo roke me drže.

Danes mi celo je rekla,
Naj za vedno pridem k nji;
Šla bi že, sem rekla, mama,
Če le ata me pusti . . .“

Oče sluša dete svoje,
Čudno čuje zgodbo to,
In ko ga objema dete,
Mokro vse mu je oko.

Neko jutro pa očetu
Ne vzbudi se več otrok . . .
Tisto noč pač združil z mamo
Je dobrotljivi ga Bog.

J. Kosár.



LISTJE IN CVETJE.

Uganka.

(Priobčil Gregor Gornik.)

Oziram z goré se v dolino,
Visoko do néba kipeč,
Pod morsko se skrivam gladino,
S pogubo mornarju preteč.
Dobiš me v pogorju,
Dobiš me na morju,
A hišica tvoja doma
Gotovo me tudi pozna.
V ljubezni do tebe srce mi gori,
Vse leto pripravljam ti tečne jedi,
Oh, ti pa kako mi poplaščaš?
Ves mrzel si, proč se obračaš!
Ker dosti zahvale ne ve ti srce,
Zato pa uganj mi pravo ime.

(Odgonetka in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Pregovori, izreki in pametnice.

(Zapisal A. K. Sežun-ov.)

1. Veliko jih je, ki nezmernost plačujejo s ceno dragega življenja.
2. Zrelo sadje samo odleti. Čas vse prinese.
3. Plačilni dan pride sam; vsakomur je za petami.
4. Če hočeš res si ribic naloviti, Na trnek moraš vado nataktniti.
5. Človek udan strasti je blizo propasti.
6. V življenju rabi kot zabelo Molitev, pokorščino in delo!
7. Kakor lovec divjačino zalazi, Smrt se tako za hrbet nam priplazi.
8. Človeško življenje je morje, po katerem vrvé radosti in bridkosti.
9. Človeštvo dan na dan seje V mislih, v željah, v besedah. To seme navadno vzkali in rodi: Sej dobro, kdor dobrih sadov si želi!
10. Vse se spreminja na tem božjem sveti; Le dobro ostane dobro, to moraš vrjeti.
11. Slaba govornica huje bije nego toča.
12. Zakaj je hrast mej močne dejanj? Vkljub vsem viharjem je neomajan!
13. Vsakdo naj bo trden v dobrih sklepih, Potlej se sme nadejati dnij prelepih.
14. Če v dobro veš kam, Le idi sam.
15. Mnoga družba, slaba služba.
16. So tudi prijatelji, ki te na duši oslepé in oglušé.
17. Sovražniki nas tudi učé in modré.

18. Ponižen bodi v družbi
Pa zvest v svoji službi.
19. Ti na desno, jaz na levo
V dobrem nikdar ne vleciva,
Vsi jedini — vsi naprej:
Sreča z nami bo vselej!
20. Prvi sem — tja pa drugi
Običali bomo v strugi.
21. Velik je, kdor se zatajuje,
Večji še, kdor vse daruje.

Spominska knjižica.

Mnogi učenci in učenke si napravijo proti koncu šolskih let lepo knjižico („album“) ter naprosijo svoje učitelje, sorodnike, dobrotnike, tovariše in druge, naj jim ob razstanku v to knjižico zapišejo kaj lepega v trajen spomin. Videl sem že več takih spominskih knjižic in opazil v njih marsikatero lepo cvetko in mnogo koristnih zrc. Tu se nahaja marsikaj, kar bi zanimalo širše kroge, ne samo jedne osebe, kateri je bilo prvotno namenjeno; zato sem letos v „Vrtcu“ na oni prostor, kjer zbiramo „listje in cvetje“, položil tudi tako spominsko knjižico in vabim „Vrtčeve“ prijatelje, naj pošljejo, ako kje najdejo kaj prav lepega in koristnega v ta naš namen.

1.

Mladost zbeži, kot mine dōba cvetna
Zbeži lepōta lic, kot mine cvet —
In za pomladjo dōba je poletna,
Ko je narave cvet — prerōjen spet;
In ko jeseni pozne dan prispeje,
Blesti dražestno zlato sadje z veje!
Tako ti iz cvetov, v srcu zdaj cvetočih.
Ob žarkih božjih — naj zoreva sad —
Rodi radosti Tebi v dnéh bodočih,
Ko v srcu cvela več ne bo pomlad.

Posávška.

2.

Kot pridna čebelica mnogo že let
Vaš duh si nabiral je védo za védo;
Premnogo zahteval učeči je svet,
Imel verouk pa je prvo besedo.

Počitka prinesla pa tudi ne bo
Zrelotna preskušnja in nje spričevalo;
Življenja bo šola belila glavo,
Dajala Vam posla, opravkov ne malo.

Oj, tudi v življenja še šoli imej
Uk Kristusov prednost do zadnje ure
In žena s koso pridi prej ali slej:
Sodnik Vam izkaz dá „odlične“ mature!

„Internus“ 9 jun. 1897.

☛ Vabilo k naročbi. ☛

Dosedanje naše obdelovanje mladinskega »Vrtca« je bilo tako skrbno, da se smemo zaupno obračati sedaj ob obnovitvi letne naročnine do vseh svojih dosedanjih ljubih prijateljev s prošnjo, da naj nam ostanejo vsi zvesti ter pridobijo še mnogo novih naročnikov. Naši vrli sodružniki so se res tako pošteno trudili, da more »Vrtcu« in njegovemu spremljevalčku »Angeljčku« kaj oporekati le oni, kateri ju je samo pogledal, a ne čital. A tudi oni, kateri ju je le pogledal, ju ne more grajati, ker se močno trudimo, da preskrbljujemo oba lista s ličnimi in primernimi ter povsem dostojnimi slikami. Tudi zanaprej hočemo marljivo nadaljevati svojo sicer trudapolno, a preimenitno nalogo. Kakor je doslej »Vrtec« vselej izvrševal, kar je obetal, ter rajše storil še več, kakor je bil obljubil, istotako bode še dalje skrbno odbiral mladinsko berilo ter poučeval, blažil in kratkočasil našo ljubo mladino.

»Vrtec« bode izhajal i dalje takisto kakor doslej. Cena »Vrtcu« in »Angeljčku« skupno je 2 gld. 60 kr. »Angeljček« se oddaje tudi posebej in stane na leto 60 kr. (Na deset izvodov pod jednim zavitkom se daje jeden po vrhu.)

Naročnina in vsi spisi, namenjeni »Vrtcu« in »Angeljčku«, naj se pošiljajo s naslovom: Anton Kržič, c. kr. profesor v Ljubljani (sv. Petra cesta št. 76), ali pa krajše: Uredništvo „Vrčevo“ v Ljubljani. V Ljubljani se naročnina lahko oddaje tudi v „Katoliški Bukvarni.“

Priporočamo v nakup tudi poprejšnje letnike. Pri gospej Tomšičevi, sv. Petra cesta št. 6, se dobivajo še letniki: 1887 do 1893 vezani po 1 gld. 30 kr.; ako se jih kupi več skupno, se jim cena še zniža. Pri uredništvu pa se dobiva: letnik 1894—1896 vezan po 1 gld. 60 kr.; letnik 1897 po 1 gld. 80 kr. in letnik 1898 po 2 gld. 10 kr.; »Angeljček« pa I—IV. tečaj vezan po 40 kr., V. in VI. pa po 50 kr. Ako kdo kupi hkrati več izvodov, se cena še primeroma zniža. Preostaja nam več izvodov »Angeljčka« III. tečaja iz leta 1895; radi ga pošljemo naročnikom brezplačno (nevezanega), ako naročnini priložé 10 kr. za pošiljatev.

One p. n. naročnike, kateri so še zaostali z naročnino, prosimo, naj jo blagovolijo kmalu doposlati, ter tudi sploh prosimo, naj se nam naprej plačuje naročnina.

Upravništvo.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. — Uredništvo in upravništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.